

Eläinten terveyden ja lääkitsemisen yksikkö

Ohje eläintautien leviämisen estämisestä sekä eläinkuljetusajoneuvojen puhdistamisesta ja desinfiomisesta Suomen rajat ylittävissä eläinkuljetuksissa

Tämä ohje koskee eläintautien leviämisen estämistä eläinkuljetusten välityksellä sekä sellaisten ajoneuvojen puhdistamista ja desinfiomisesta, joilla kuljetetaan nautoja, sikoja, lampaita, vuohia ja siipikarjaa Suomen rajojen ulkopuolelle.

1. Yleiset vaatimukset

Nisäkkäitä ja lintuja kuljetettaessa kuljetusajoneuvojen on oltava sellaisia, että niistä ei kuljetuksen aikana valu tai muuten pääse ulos eläinten lantaa, virtsaa, kuivikkeita tai rehuja.

2. Eläinkontaktit

Nautoja, sikoja, lampaita, vuohia tai siipikarjaa kuljetettaessa on huolehdittava, että ne eivät kuljetuksen aikana joudu tekemisiin sellaisten eläinten kanssa, joiden terveydentila kuljetettavien eläinten terveydentilaa huonompi.

3. Kuljetusajoneuvojen desinfiointi

Kuljetusajoneuvot, joilla kuljetetaan **nautoja, lampaita, vuohia, sikoja tai siipikarjaa** Suomen rajojen ylitse on puhdistettava ja desinfioitava hyväksytyssä desinfiointipaikassa.

- 1) Kuljetusajoneuvot, joilla kuljetetaan nautoja, sikoja, lampaita, vuohia tai siipikarjaa Suomesta Suomen rajojen ulkopuolelle on puhdistettava ja desinfioitava hyväksytyssä desinfiointipaikassa ennen lastaamista ja Suomeen paluun jälkeen ennen uutta eläinten kuljetusta. (ETL 73 §)
- 2) Kuljetusajoneuvot, joilla kuljetetaan nautoja, sikoja, lampaita, vuohia tai siipikarjaa Suomeen Suomen rajojen ulkopuolelta tulee olla puhdistettu ja desinfioitu lähtömaan hyväksytyssä desinfektiopaikassa ennen lastaamista (ETL 73 §, Dir. 64/432/ETY 12 art. ja Dir. 91/68/ETY 8 c art.). Jos kuljetusajoneuvolla lastin purkamisen jälkeen kuljetetaan eläimiä Suomessa tai Suomesta, kuljetusajoneuvo on puhdistettava ja desinfioitava hyväksytyssä desinfiointipaikassa ennen uutta lastausta.
- 3) Kuljetusajoneuvot, jotka saapuvat Suomeen tyhjinä hakemaan nautoja, sikoja, lampaita, vuohia tai siipikarjaa tulee olla puhdistettu ja desinfioitu hyväksytyssä desinfiointipaikassa ennen Suomeen saapumista tai ne on puhdistettava ja desinfioitava Suomessa hyväksytyssä desinfiointipaikassa ennen lastausta (ETL 73 §).

4. Luettelonpito

Luettelonpitovelvoite koskee nautoja, lampaita, vuohia ja sikoja, mutta ei siipikarjaa.

Kuljetuksista vastaavan on pidettävä luetteloa suoritetuista kuljetuksista jokaisen kuljetusvälineen osalta erikseen. Luetteloa on säilytettävä vähintään kolme vuotta kuljetuksesta lukien. Eläinten kuljettajan on pyydettäessä esitettävä kirjanpito valvontaviranomaiselle.

Eläinten terveyden ja lääkitsemisen yksikkö

Luettelosta on käytävä ilmi

- 1) kuljetuksen lastauspaikka sekä lastauspäivä ja -aika;
- 2) kuljetettavien eläinten laji ja lukumäärä;
- 3) kuljetuksen määräpaikka sekä lastin purkamispäivä ja -aika;
- 4) kuljetusta edeltävä ajoneuvon desinfiointipaikka, -aika ja -aine; ja
- 5) kuljetusta seuraava ajoneuvon desinfiointipaikka, -aika ja -aine.

Myös muut eläinten kanssa tekemisiin joutuvat välineet kuten suojasaappaat, kannattaa desinfioida samalla. Desinfiointissa kannattaa noudattaa Eläinten terveys ETT ry:n desinfiointiohjeita.

5. Desinfiointipaikan vaatimukset ja hyväksyminen

Desinfiointipaikan, joissa nautojen, sikojen, lampaiden, vuohien ja siipikarjan kuljetuksiin käytettävät kuljetusajoneuvot desinfioidaan, **hyväksyy** hakemuksesta se aluehallintovirasto, jonka alueella desinfiointipaikka sijaitsee. Toimijan on ilmoitettava aluehallintovirastolle jo hyväksytyt desinfiointipaikan olosuhteissa ja toiminnassa tapahtuvista muutoksista. Tarvittaessa aluehallintovirasto voi peruuttaa hyväksynnän.

Desinfiointipaikan hyväksymisen edellytyksenä on, että se on siten sijoitettu, rakennettu, varustettu ja hoidettu sekä sen toiminnassa syntyvien jätevesien ja jätteiden käsittely ja muu toiminta on siten järjestetty, että kuljetusajoneuvojen pesu ja desinfiointi voidaan suorittaa tehokkaasti ja että eläintaudit eivät pääse leviämään desinfiointipaikan ulkopuolelle.

Kunnaneläinlääkäri valvoo desinfiointipaikkoja ja voi suorittaa niissä tarkastuksia sen varmistamiseksi, että ne täyttävät hyväksymiselle säädetyt edellytykset ja että hyväksymispäätöksessä asetettuja ehtoja noudatetaan. Desinfiointipaikan omistajan tai haltijan on välittömästi ilmoitettava toimivaltaiselle viranomaiselle desinfiointipaikan hyväksymisen edellytyksenä olleissa olosuhteissa tapahtuneista muutoksista.

Hyväksytyt eläinkuljetusajoneuvojen desinfektioapaikat löytyvät Ruokaviraston sivuilta osoitteesta: <https://www.ruokavirasto.fi/globalassets/yritykset/tuonti-ja-vienti/elaimet-eu-maat/kuljetusautojen-hyvaksytyt-desinfiointipaikat-taulukko-27.12.2018.pdf>

Lainsäädäntö

- Eläintautilaki 441/2013 73–76§
- Maa- ja metsätalousministeriön asetus 198/2018 8a §;
- Neuvoston direktiivi eläinten terveyttä koskevista vaatimuksista yhteisön sisäisessä lampaiden ja vuohien kaupassa (91/68/ETY 8 c artikla);
- Neuvoston direktiivi eläinten terveyteen liittyvistä ongelmista yhteisön sisäisessä nautaeläinten ja sikojen kaupassa (64/432/ETY 12 artikla)

Viranomaisen toiminnan tulee perustua laissa olevaan toimivaltaan ja viranomaistoiminnassa tulee tarkoin noudattaa lakia. Viranomaisohjeet eivät ole oikeudelliselta luonteeltaan muita viranomaisia tai toimijoita sitovia. Viime kädessä lainsäädännön soveltamista koskevat kysymykset ratkaisee tuomioistuin.

Tässä ohjeessa on sekä suoria lainauksia lainsäädännöstä että tulkintoja lainsäädännön soveltamisesta. Ohjeessa esitetyt tulkinnat ovat Ruokaviraston näkemyksiä siitä, miten lainsäädäntöä tulisi soveltaa ja ne on merkitty *kursiivilla*.